

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 19.11.2025
Sayı : 587

10/3377

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de çocukların suça sürüklenmesi olgusu, yalnızca adli bir mesele değil; toplumsal yapının, aile kurumunun, eğitim sisteminin ve sosyal politikaların bütününe ilgilendiren çok boyutlu bir sorun alanı hâline gelmiştir. Son yıllarda güvenlik birimlerine getirilen çocuk sayısındaki artış, suça sürüklenme yaşının düşmesi, organize yapılar tarafından çocukların çeşitli suç türlerinde “kullanılabilir unsur” hâline getirilmesi ve ağır suçlara karışma vakalarındaki yükseliş, konunun artık münferit olaylarla açıklanamayacağını göstermektedir. Çocuk adalet sisteminin koruyucu ve onarıcı yapısının güçlendirilmesi, risk altındaki çocuklara yönelik erken müdahalelerin iyileştirilmesi ve toplumun tüm unsurlarının eşgüdüm içinde çalışması bu açıdan zorunlu hâle gelmiştir.

Mevcut veriler; aile içi yoksulluğun, okul terk oranlarının, madde bağımlılığı riskinin, mahalle temelli dezavantajların ve dijital ortamdaki denetimsizliğin çocukları giderek daha kırılgan hâle getirdiğini işaret etmektedir. Bu nedenle çocukların suça sürüklenmesini yalnızca cezai yaptırımlar üzerinden ele almak, meselenin kök nedenlerini göz ardı etmek anlamına gelecektir. Türkiye’nin uzun vadeli toplumsal güvenliği, sosyal huzuru ve insan kaynağı kalitesi açısından çocukların suça yönelmesini önleyen bütüncül bir politika setinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede konunun çok yönlü biçimde incelenmesi ve çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla Anayasa’nın 98. ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Çocukların suça sürüklenmesi, toplumsal yapının bütün katmanlarını ilgilendiren, çok boyutlu ve giderek ağırlaşan bir sorun alanıdır. Son yıllarda güvenlik birimlerine getirilen çocuk sayısındaki artış, yalnızca adli bir istatistikten ibaret değildir; aile kurumundaki çözülmenin, sosyo-ekonomik baskıların, eğitimdeki eşitsizliklerin ve dijital ortamın kontrolsüz etkilerinin giderek yoğunlaştığını göstermektedir. Türkiye’de özellikle büyükşehirlerin çeperlerinde, dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocukların risk faktörlerine daha fazla maruz kalması, suça sürüklenme olgusunu yapısal bir sorun haline getirmiştir. Çocukların bir kısmı suçu doğuran koşulların mağduru olarak sisteme girerken, bir kısmı da organize suç örgütlerinin hedefi hâline gelmektedir. Bu tablo, koruyucu ve önleyici sosyal politikaların güçlendirilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Çocukların suça yönelmesine neden olan etkenler incelendiğinde, aile içi şiddet, ihmal, ekonomik yetersizlik, ebeveyn ayrılığı, parçalanmış aile yapısı ve göçün yarattığı uyum sorunlarının belirleyici olduğu görülmektedir. Yoksulluk, çocukların hem fiziksel hem de duygusal gelişimini olumsuz etkilemekte; sokakta çalışma, sokakta zaman geçirme ve riskli akran gruplarıyla temas olasılığını artırmaktadır. Kentleşmenin hızlı, plansız ve eşitsiz biçimde geliştiği bölgelerde mahalle yapısının çözülmesi, çocukların güvenli sosyal çevrelerden uzaklaşmasına yol açmaktadır. Bu alanlarda suç örgütlerinin çocukları kurye, gözcü veya kolay yönlendirilebilir unsur olarak kullanmaya başlaması, tehdidin niteliğini daha da ağırlaştırmaktadır.

Eğitim sistemi açısından bakıldığında ise okul terki, devamsızlık, düşük akademik başarı ve okulla zayıf bağ, çocukların suça sürüklenmesinde kritik risk alanlarıdır. Okulun koruyucu işlevinin zayıflaması, özellikle 14–17 yaş aralığında suça yönelme ihtimalini artırmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine erişimdeki sınırlılıklar, öğrenme güçlüğü yaşayan veya travma geçirmiş çocukların erken tespit edilmesini zorlaştırmaktadır. Okul ortamında karşılaşılan zorbalık, ayrımcılık ve dışlanma durumları da çocukların okulla bağını kopararak riskli ortamlara yönelmesine zemin hazırlamaktadır.

Çocuk adalet sisteminin mevcut kapasitesi de bu artan yük karşısında zorlanmaktadır. Çocuk eğitim evlerinin fiziki ve kurumsal koşullarındaki yetersizlikler, psiko-sosyal destek mekanizmalarının sınırlılığı, uzman kadroların sayısal eksiklikleri ve sosyal inceleme raporlarının yüzeyselliği, çocukların yeniden topluma kazandırılmasında ciddi engeller yaratmaktadır. Ayrıca dijital ortam, çocukların suç içerikleriyle karşılaşmasını kolaylaştırmakta; yasa dışı yapılanmaların çocuklara çevrimiçi erişimini mümkün kılmakta ve sosyal medya üzerinden şiddetin normalleşmesine zemin hazırlamaktadır.

Bu nedenle çocukların suça sürüklenmesi olgusunun tüm yönleriyle ele alınması; sosyal politika, eğitim, aile destek programları, dijital güvenlik ve çocuk adalet sistemi arasında güçlü ve bütünleşik bir strateji geliştirilmesi gerekmektedir. Kurumlar arası veri paylaşımının güçlendirilmesi, bilimsel temelli politikaların oluşturulması ve koruyucu-önleyici hizmetlerin yaygınlaştırılması, geleceğe dönük en kritik adımlardır. Belirtilen tüm nedenlerle çocukların suça sürüklenmesi meselesinin kapsamlı biçimde incelenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.